

Споделено от Крис Григоров

11 март 2019 г.

Казвам се [Кристиян Григоров](#), или както ми е артистичния псевдоним – Крис Григоров. Роден съм в град Етрополе през 1994 година. Трите неща, които ме заобикаляха до седмата ми година, оформиха и трите ми бъдещи основни занятия – радио, музика, книги. Тъй като съм незрящ, хората около мен ми четяха приказки. Когато бях на осем години, научих брайловата азбука, с която и сам започнах да чета и пиша. На 11 години написах книга за живота си, на 13 – приключенски роман за юноши, на 14 – първия си научен труд върху българските фамилни имена. На 19 години започна обучението ми по българска филология в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, а на 22 проведох и първия си урок по литература пред ученици. След това разбрах, че писането е не просто умение, а потребност. Израствах и с радиото, което правеше достъпни много непознати за мен светове. На 15 водих първо радио предаване напълно сам, на 16 имах рубрика за талантиливи хора в един уебсайт, на 17 сътрудничих на няколко медии, на 20 започнах работа на доброволни начала в онлайн радио със социална насоченост, където след повече от три години получих и първа официална работа към медия. Следвал съм и музикалния път: на 5 години беше първото ми участие в голям концерт, на 12 – първата голяма награда от международен фестивал и първия самостоятелен концерт, на 13 – първо участие в телевизионно предаване, на 14 – запис на първи самостоятелни песни, на 18 – първа година като съорганизатор на музикален фестивал за хора с увреждания.

Кои бяха най-хубавите моменти или периоди в твоя живот досега?

Не делея живота си на периоди и моменти. Всичко, което ми се е случило, е било движение напред, развитие към нещо по-нататък, и дори на първо време да не е изглеждало положително, то е помогнало в положителна посока към това да ме направи по-силен, по-адаптивен, по-способен да се справям с различни изпитания. Всеки ден си доставям три хубави неща – приятни разговори, любима музика и полезни книги...

А кое е най-трудното нещо, което си преживявал?

Най-трудни за мен са онези моменти, в които търся начини да подтикна хората, които не ме познават, да не ме приемат като чужд, защото съм с увреждания. Да не се страхуват или притесняват, да потърсят общочовешките неща, които ни обединяват, да преодолеят границите на собствените си предразсъдъци или втвърдени убеждения, които по-скоро ги отдалечават от пълноценното общуване.

В какво вярваш?

Вярвам в неща, които познавам. Това важи и за хора, и за идеи. За да повярваш или да не повярваш в нещо, нужно е да го усетиш както с ума, така и със сетивата си, да се припознаеш в него. Вярвам, че нещата в нашия живот се случват по най-добрия начин, независимо дали това ни харесва. Вярвам, че причините за щастието се крият у всеки човек.

Вярваш ли в хората?

Често хората сами не вярват на себе си, защото не се познават. Не познават както собствения си потенциал, така и този на другите. Вярвам в потенциала у един човек. Той може да го използва, може да го пропилее, но това е негов избор. Да вярваш в потенциала означава да не се разочароваш от това как хората го употребяват, защото те често не са открили смисъла.

А в себе си?

Няма как да живееш нормално, ако не си уверен в собствените си думи и деяния. И ако се усъмниш в някои от тях, ти си отворен да ги преосмислиш и да намериш по-точните, по-истински и по-верни пътища да кажеш или да направиш нещо.

За какво мечтаеш? На какво се надяваш?

Някои ги наричат мечти, аз ги наричам цели. Влагам енергия и мисъл в неща, които смятам за постижими. А моя праг на постижимост е висок. Крайностите не водят до полезност. Ако човек живее със стремеж към нереални неща, той погубва постигането на реалните и си остава фантазьор. Но пък и човек, затворен за различното и преодоляването на границите на обичайното, остава човек без интересно бъдеще.

Има ли нещо важно, за което не ти достига времето?

Човек не бива да се лишава от важните неща, които укрепват тялото и ума му и му създават удоволствие. Ако пренебрегнем тези неща, не можем да служим на другите и да сме пълноценни. Твърде заетите хора са преуморени, напрегнати, непълноценни докрай, а аз не желая това за себе си, както не ми допада и тоталната леност.

Важна ли е прошката в твоя живот?

За да има прошка, трябва да приемем, че е имало грях. В постъпките си човек се ръководи от някакви мотиви. Ако не вникнем в това какво го е подтикнало да направи конкретна постъпка, няма как да я разберем. Религиите ни учат да се страхуваме от грешките, като така ни предпазват от тях. Но за да се разбере нещо, нужно е то да се преживее и усети, и ако човек има адекватна преценка, може да отсъди дали това нещо е полезно или по-скоро вреди. Отговорността за действията е важно качество у всеки. Тя дава възможност да осъзнаеш неподходящия си избор и да не го повтаряш. Има възприети за непроситими неща, но често зад тях се крие или невежество, или моментни емоции. И в двата случая не бива да търсим отговорност, преди да сме преценили ситуацията и да сме разбрали своя принос в нея.

Повече в миналото, в настоящето или в бъдещето живееш сега?

Мисля, че човек държи и трите, заключени в себе си. Най-важно е случващото се тук и сега, защото често там и вчера е стара информация, а утре и някъде са неясни очертания. Съсредоточаването в настоящия момент канализира силите. Миналото може единствено да ни поучи, ако умеем да го тълкуваме, а бъдещето би ни дало възможност да сме едно по-добро себе си.

Харесваш ли нашето време?

Живея в интересно време и не е случайно, че съм се появил точно в него. Светът е пред предизвикателството да открие основните и общочовешки неща, които ще му помогнат да оцелее по-дълго, в мир, благополучие и в чиста природа. Ако не успеем да ги открием и разберем, ние ще се самоунищожим. Но дори и това да се случи, то ще е заложено в нас и ще е закономерност на нашата еволюция. Нито страхът от скорошен край, нито липсата на траен интерес, могат да осмислят живота ни.

Има ли място и пътуване, на които държиш най-много?

Пътуването е винаги нещо положително, защото те предизвиква да опознаваш нови места. Разбира се, най-удобно се чувствам в среда, която съм пригледил за себе си. Но изкуството е да се адаптираш навсякъде. Всяко място зависи от хората, които го обитават, тяхната култура, техните навици. Не харесвам твърде шумни туристически обекти, но и прекалената липса на човешко присъствие не радва.

Обичаш ли Живота? Какво е той за теб сега? Опиши ми го с три думи.

Животът се осмисля от това да го обичаш. Иначе не знаеш нито как да го употребиш, нито как да го запазиш.
Моите три думи са: Музика, Слово, Любов.

Кои са най-красивите гледки на света за теб?

Аз съм напълно незрящ, но този въпрос не ме обижда. Човек не оценява факта, че красотата не се крие само в гледките, но и в

ароматите, звуците, в нещата, които вкусва и допира. Повишената чувствителност към всяко предизвикване на сетивата ни дава шанса да опознаем същността си. Красотата може да се намери навсякъде, а там, където я няма, може да се сътвори. За всеки има нещо красиво, стига да го потърси около себе си.

Какво ти дава сили да продължаваш напред в трудни моменти?

Сигурността, че дори и най-трудният момент не е случаен и идва, за да ме научи на нещо. Аз не приемам толкова емоционално загубите, защото съм с нагласата, че всичко е преходно. Това не ме прави негативно настроен, даже обратно – насочва вниманието ми към ползите, които ситуацията носи.

Кои хора са ти оказвали най-голяма подкрепа и влияние?

Най-голяма подкрепа са семейството ми – майка, татко, сестра ми... Най-голямо влияние имат върху мен приятелите ми, които са много. Голям процент от тях са учители или писатели, хора, отдали живота си на това да променят чрез словото и изкуството.

Искаш ли да промениш нещо у себе си?

Променям всеки ден по нещо. По-често се обръщам към своите критици, отколкото към хората, които са ме хвалили. Важно е всяко мнение да е аргументирано. А промяната тече постоянно. Най-силно искам да се науча да общувам с всички по начин, че да се чувстват разбрани и приети в мое присъствие.

Намерил ли си призванието си?

Това не можеш да го намериш сам. Хората, условията, средата около теб, в голяма степен предопределят твоя път. Ничий успех не е самостоятелно дело, както и ничий неуспех. Искането ми да уча другите и да ги подкрепям в развитието им, но самият аз все още се уча и търпя развитие. Искането ми се хората да виждат в мен пример, че човекът с увреждания може много повече, отколкото се предполага, и заслужава по-освободено и изпразнено от предразсъдъци общуване.

Страхуваш ли се от смъртта? Вярваш ли в Живота след нея?

Смъртта е част от кръговрата на самия живот. Всяка смърт дава живот на нещо друго, както е и в природата. Страхувам се дотолкова, доколкото ми е заложен инстинкт за самосъхранение, който формира поведение при застрашаващи живота обстоятелства. Животът се губи, когато се изчерпва, а аз не се чувствам изчерпан все още.

А какво те кара да се чувстваш жив?

Не знам дали нещо ме кара или просто така се чувствам от рождението си. Не съм се чувствал погубен. Имам такива предварително обрekli се познати и техният живот е истински ад. Не бих позволил това да стане и с мен.

Какво е за теб самотата?

Можеш да си сам, но да не се чувстваш самотен, както и обратно. Аз винаги съм имал хора около себе си и не съм чувствал самота дълго време. Те са запълвали празните пространства във всякакъв смисъл. Мисля, че всеки, който дълго се чувства самотен, е първопричина за положението си, без да иска да разбере това и да се опита да го промени. Чувствал съм самота единствено в случаите, в които желанието ми за близост е било отхвърлено или незачетено, но зная, че и за това си има причини.

Какво ти дава представа за вечност?

Единственото безкрайно нещо е промяната, тя продължава вечно.

Какви чувства изпитваш най-често?

Построявам си живота така, че най-често да изпитвам удоволствие – от работата, от храната, от здравия сън, от приятните разговори, от прочетените книги и слушаната музика. В по-общ план, понякога чувствам неудовлетворение от себе си и от това, че не мога да вляза в ситуацията на всеки, за да разбере какви мотиви го движат.

Какво е щастието за теб?

Щастието го разбирам като постоянно търсене на баланс, без да се губи решителност в действията. Щастието е да се съсредоточиш само върху онова, което зависи от теб и можеш да промениш. Уви, много хора са нещастни, тъкмо защото се опитват да решат проблеми извън техния контрол и тяхната компетентност. Щастието е също да се радваш на всеки дар и всеки жест. Невъзможността да се радваш на дребни неща внушава усещането, че все има нещо голямо, което не иска да се случи и това ни прави недоволни.

Опиши ми един съвършен ден...

Всеки ден е съвършен със своето несъвършенство. Ако човек направи така, че 24 часа да знае, че прави полезни неща, които помагат на него и на другите да живеят добре, то нищо друго не му е нужно. Силна храна, редовен сън, гимнастика, добра хигиена, здравословни отношения, секс...

Какъв съвет би дал, според житейския си опит, на едно дете или на другите хора въобще?

Предпочитам да не давам готови мнения и указания, а да достигам до целта с въпроси. Когато дете хвърли боклук на улицата, можеш да му дадеш съвет да го хвърля в кофата, но понеже си възрастен, то да го приеме като задължение и да не се замисли защо. А ако го попиташ защо е хвърлило боклука извън кофата, а после и още няколко въпроса за това как би се чувствало, ако навсякъде има боклуци и живеем в мърсотия, то би се замислило и така биха се формирали у него отговорност към дома, селището, природата. Училището е място, в което ти, като в обществен договор, влизаш, за да те научат на нещо. Но в нормалните отношения всеки се учи от всеки. Ако тези отношения съществуват и в училищата, би било прекрасно.

Какво може да те разплаче?

Не съм плакал от много години. Това не значи, че задържам емоциите, просто ги обработвам или ги чакам да утихнат. Когато надвиеш егото на детето и ранимостта на юношата, които при някои остават за цял живот, тогава много неща стават по-леки и прости.

А какво може да те накара да се усмихнеш?

Неочакваността. Често се обвиняваме, че сме твърде сериозни, но всъщност рутината на предвидимото и затварянето ни за играта прави живота ни такъв. Целият хумор в основата си разчита на изненадата и заигравката. Неочаквана може да е простотата на прозрение, считано за сложно, прегръдката от малко познат човек, свободно изразената мисъл, преобразението в друга роля, играта и закачката в общуването.

Ако си представиш живота си като пъзел, доколко е подреден той?

Всичко си идва на мястото, когато дойде времето за това. Има хора, които отказват да подредят живота си с оправданието, че всичко в света е хаос. Аз вярвам в логиката на нещата и знам, че дори наглед да е неподреден, животът следва своята линия, която може да не е винаги права, но винаги ще те води на прав път.

Какво цениш най-много в живота си? За какво чувстваш най-голяма благодарност?

Ценя хората около себе си, ценя времето си, потенциала си, ценя времето и потенциала на другите. Ценя добре подбраните думи, които наистина създават смисъл и те придвижват към нещо ново. Ценя усилията на онези (много) хора, които дават ежедневния си труд, за да имам храна, дрехи и изобщо всичко, от което се нуждая, за да се чувствам добре.

P.S. Радиото, в което Крис работи в момента: braillefm.com

*Сайтът на Крис:
<https://chrisgrigorov.com>*

*

Интервюто е публикувано за първи път в блога на Кристина Митева „ЕДИН ОТ НАС СПОДЕЛЯ“ – <http://www.oneofusshares.com/2019/03>